

Laatuseloste: Tavaroiden ulkomaankauppa yritysten kokoluokittain / maakatsaukset

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Ulkomaankaupan yritysten kokoluokittaisia tietoja julkaistaan myös maakatsauksina. Niissä kuvataan maakohtaisesti tuonnin ja viennin kehitystä yrityskoon mukaisesti jaoteltuna. Katsauksessa yritysten kokoluokittaiset tiedot on laskettu sekä toimialoittain (NACE) että tuoteluokittain (CPA).

Katsaukset ulkomaankaupasta yritysten kokoluokittain kuvaavat ulkomaankaupan kehitystä erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten näkökulmasta. Yrityskokotiedot ovat tärkeä väline sekä julkisen että yksityisen sektorin päätöksentekijöille, suunnittelijoille ja tutkijoille niin kansallisella tasolla kuin EU:n ja useiden kansainvälisten järjestöjen toiminnassa.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Sisäkaupan eli EU:n jäsenmaiden välisen kaupan tiedot kerätään Intrastat-järjestelmällä tiedonantovelvollisilta toimijoilta. Ulkokaupan eli EU:n ulkopuolisten maiden kanssa käytävän kaupan tilastotiedot saadaan tullausjärjestelmästä.

Tavaroiden tilastointi perustuu EU:n yhdistettyyn tavaranimikkeistöön (Combined Nomenclature, CN). Vienti tilastoidaan määrämittain FOB-arvon ("free on board") mukaan ja tuonti alkuperämittain CIF-arvon ("cost, insurance and freight") mukaan. Alkuperämaaksi katsotaan maa, jossa tavara on valmistettu tai jossa viimeisin taloudellisesti merkittävä osa valmistusta on tapahtunut. Tavarantoimittajan ei pidetä valmistuksena. Viennin määrämitta katsotaan vientiajankohtana viimeisin tiedossa oleva maa, jonne tavara on tarkoitus viedä Suomesta joko suoraan tai toisen maan kautta.

Yrityksen kokoluokittaisessa katsauksessa CN-luokitukseen pohjautuva tilastoaineisto on yhdistelty myös seuraavien luokitusten mukaisesti:

- Tuoteluokittelu toiminnan lajin mukaan; Classification of Products by Activities (CPA)
- Euroopan yhteisön toimialaluokitus; Nomenclature générale des Activités économiques dans les Communautés européennes (NACE 2002). Yritykselle muodostetaan NACE-luokkatieto sen päätoimialan mukaan.

Yritysten kokoluokittaiset tiedot muodostetaan Tilastokeskuksessa. Tullihallituksen käyttämät yrityskokoluokat ovat samansisältöiset kuin Tilastokeskuksessa. Yritysrekisteritiedon osalta käytetään katsauksessa uusinta saatavissa olevaa tietoa. Päivitysviive on vuosi + 2 kuukautta. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi vuonna 2007 toimitettu yritysrekisteriaineisto sisältää lopulliset yritystiedot tilastovuotta 2005 koskien.

Tilastokeskus luokittelee yritykset kokoluokittain seuraavien sääntöjen mukaisesti:

- **Mikroyrityksiä** ovat yritykset, joilla on palkansaajia alle 10. Tämän ehdon lisäksi niiden liikevaihto on alle 2 miljoonaa euroa vuodessa tai taseen loppusumma on alle 2 miljoonaa euroa vuodessa
- **Pieniä yrityksiä** ovat yritykset, joilla on palkansaajia alle 50. Tämän ehdon lisäksi niiden liikevaihto on alle 10 miljoonaa euroa vuodessa tai taseen loppusumma on alle 10 miljoonaa euroa vuodessa
- **Keskisuuria yrityksiä** ovat yritykset, joilla on palkansaajia alle 250. Tämän ehdon lisäksi niiden liikevaihto on alle 50 miljoonaa euroa vuodessa tai taseen loppusumma on alle 43 miljoonaa euroa vuodessa
- **Pk-yrityksiä** ovat mikroyritykset, pienet yritykset ja keskisuuret yritykset. Katsauksessa pk-yritykset yhteensä -luokka tarkoittaa näiden kolmen luokan avulla muodostettua yhdistettyä luokkaa

- **Suuria yrityksiä** ovat yritykset, joilla on palkansaajia yli 250. Tämän ehdon lisäksi myös yritykset, joiden liikevaihto on yli 50 miljoonaa euroa vuodessa sekä taseen loppusumma yli 43 miljoonaa euroa vuodessa, ovat suuria yrityksiä.

Tilastokeskuksen yritysrekisteri sisältää rekisteritietoja ulkomaisista yhteisöistä, joiden henkilöstö- ja taseen suuruusluokkatietoja ei ole saatavilla. Tämän katsauksen yhteydessä kyseisille yrityksille on muodostettu kokoluokkatieto yksinomaan liikevaihtotiedon perusteella. Tästä huolimatta on toimijoita, joita ei voida luokitella mihinkään kokoluokkaan. Ne on otettu huomioon tässä katsauksessa määrittelemätön-ryhmänä.

1.3 Lait ja asetukset

Ulkomaankauppatilasto perustuu Euroopan yhteisön lainsäädäntöön sekä Suomen kansalliseen tilastolakiin (280/04) ja tullilakiin (1466/94). EU:n lainsäädännössä tilastointia ohjaavat sisäkaupan tilastoinnin perusasetus (EY, 638/2004), ulkokaupan tilastoinnin perusasetus (EY, 1172/95) sekä näiden täytäntöönpanoa koskevat soveltamissäännökset.

Maaluokitus perustuu komission asetukseen (EY, 1833/2006) yhteisön ulkokaupan ja jäsenvaltioiden välisen kaupan tilastojen maaluokituksesta. Maakoodit ovat Kansainvälisen standardoimisjärjestön standardin ISO/DIS 3166 mukaisia koodeja.

2. Menetelmäkuvaus

Tiedot Suomen käymästä kaupasta muiden EU-maiden kanssa kerätään yritysten antamista tilastoilmoituksista sisäkaupan Intrastat-järjestelmällä. Siinä tuojat ja viejät ilmoittavat kuukausittain tarvittavat tilastotiedot sisäkaupastaan Tullille. Tiedot Suomen ja kolmansien maiden välisestä tavarakaupasta saadaan tulli-ilmoituksista, jotka on annettava jokaisesta tuonti- ja vientilähetyksestä. Suomen ulkomaankauppatilaston laadinnassa sisä- ja ulkokaupan tiedot yhdistetään.

Tullihallitus tuottaa ulkomaankauppa yritysten kokoluokittain -katsauksen tiedot yhdistämällä ulkomaankauppa-aineiston Tilastokeskuksen yritysrekisteriaineistoon.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Maakatsaukset ulkomaankaupasta yritysten kokoluokittain laaditaan lopullisista ulkomaankauppatiedoista.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tarkka julkaisupäivä ilmoitetaan Tullihallituksen Internet-sivuilla noin viikkoa ennen katsauksen ilmestymistä.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys / selkeys

Katsaukset julkaistaan Tullihallituksen Internet-sivuilla ennalta ilmoitettuina julkaisupäivinä. Katsaukset voi myös tilata toimitettavaksi sähköpostilla.

Ulkomaankauppatilastoista saa lisätietoja Tullin Internet-sivuilta kohdasta Ulkomaankauppatilastot. Sivuilta löytyvät mm. ulkomaankauppatilastojen tilastointiperiaatteet sekä kaikki Tullihallituksen julkaisemat katsaukset Suomen ulkomaankauppaan.

Lisätietoja on saatavissa myös Tilastopalvelusta:

- puhelin: vaihe (09) 6141 tai tilastopalvelu suoraan 020 690 603
- sähköposti: tilastot[at]tulli.fi (korvaa [at] osoitteessa @-merkillä)
- Internet: www.tulli.fi
- Uljas-tilastotietokanta: uljas.tulli.fi

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Ensimmäisen kerran ulkomaankaupan yritysten kokoluokittaisia maakatsauksia tuotettiin vuonna 2006.

7. Selkeys ja eheys / yhtenäisyys

Ulkomaankauppatilastojen lisäksi tilastotietoja ulkomaankaupasta voi saada Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidosta sekä Suomen Pankin maksutasetilastosta.

Tilastopalvelun lukusalissa on käytettävissä myös muiden maiden ulkomaankauppatilastoja.

Tilastotietoja EU:n jäsenmaiden käymästä ulkomaankaupasta löytyy Eurostatin julkaisuista, Internet-sivuilta ja sen tietokannasta Easy Comext. Tietokantaa voi käyttää Internetin kautta ja se on käyttäjille maksuton.

EU:n jäsenvaltioiden ja niiden tärkeimpien kauppakumppaneiden käyttämät erilaiset käsitteet ja määritelmät vaikuttavat tilastojen vertailtavuuteen.